

Telegram cunsumadëures novëmber/dezember 2014

Cunc dla Vodafone y dla Telekom falc ortià tres e-mail dai Païsc Todësc Cancellede la e-mail, no dauride les injuntes: ara se trata de programs danusc

Al momënt ciafa tröc consumadus y tröpes consumadësses tl Südtirol cunc da païé da Vodafone Deutschland o Telekom Deutschland por e-mail. La mail contëgn le numer dl cunt, le numer dl tliënt, la soma dl cunt y la tomanza. Implü él scrit che le cunt é tl'injunta sciöche documënt PDF, y sce ara ne vania da le daurì cun le fonin, désson le fà cun le PC.

Le documënt PDF contëgn indere n software danus. Ara nen va de trapoluns da foradecà che prô da rovè pro i dać personai di tliënć. Porchël: no tignide cunt dla e-mail y canceledela y no stede a daurì la injunta!

Consëis por se stravardè da de te' mails ciafëise sön www.verbraucherzentrale.it.

Vacanza da d'invern: metede averda ala dërta proteziun cuntra le sorëdl

Te tröc produć cuntra le sorëdl vëgnel adorè nano-particoles de biossid de titan, che à conseguënces sön nosc corp che i ne sun nia ćiamò bugn da calcolè. Al é sauri assà da stabilì sce n produt contëgn nano-particoles o manco. Da messè dl 2013 él en forza te döta l'Europa le Regolamënt europeich sön i cosmetics, aladô de chël che les nano-particoles mëss gnì detlarades esplizitamënter sön la confeziun dl produt. Sce al é incé biossid de titan laète sot forma de nano-particoles, mëssel gnì detlarè a pert. Sce la crema da sorëdl contëgn n ingrediënt sot forma de nano-particoles é la diziun "nano" obligatoria.

Por avëi n cheder dla situaziun tl Südtirol, unse controlè les listes di componënç de cremes da sorëdl te cater botëghes de Balsan (Interspar, Iperpoli, Tigota' y Naturalia), por ciafè cremes che ne contëgn nia biossid de titan sot forma de nano-particoles. Sön nosc sit www.verbraucherzentrale.it ciafëise na lista de cremes zënza nano-particoles.

Metede averda: incé sce n valgônes cremes de n cer' produtur ne podess nia contignì biossid de titan te nano-particoles, n'él nia dit che chësc veles por dötes les cremes fates y kommerzialisades da chël produtur. Porchël él a vigni moda bun da controlè la lista di componënç de vigni produt denanco le cumprè.

Retlam y „privacy“ – basta cun telefonades de retlam

Feter vigni dé gnuñse desturbà da boteghiers telefonics che se contatëia sön la linea fissa o söl fonin. Y impede se gode nosc tèmp lède sunse te n iade sot n cogol de ofertes de de vigni sort.

Sce nosc numer de reï fissa é tl liber dl telefonni vara da se scrì ite tl Register dles oposiziuns. I numeri metüs ite te chësc register ne po nia plü gnì contatà por propostes de retlam.

En ocapiun dla sotescriziun de vigni contrat vëgnel damanè do le consëns da adorè i dać. Important: le consëns dl tratamënt di dać aladô "dl contrat" (por ejempl por le perfezionamënt de contrat por n fonin) mëss gnì desfarenzié dal consëns por operaziuns de marketing.

Consei: controlede ti contrać stlúc jö sce i eis dè chësc consëns. Ara va a vigni moda da le trà zoruch te vigni momënt zënza problems.

Sce i gnuñ impò contatà é la cossa plü scëmpla y da faziun, ciamò dì madér "Nou, dilan" y stlü jö la conversaziun.

De plü informaziuns é da ciafè sön: www.centroconsumatori.it.

Desdì por tèmp y ora l'assiguraziun: metede averda, aladô dl contrat vêlel d'atri terminns

Dal 1° de janà dl 2013 ne mëss les assiguraziuns de responsabilité zivila dl auto nia plü gnì desdites.

Chësta novité s'à deslarié fora sciöche n aiet y i consumadus l'à tutu sö ion.

Baldi vëgnel incé a s'al dè n valgônes incomprendiuns. Tröc consumadus mina che le dovëi da ortié na desdita por scrit, sides gnu tut jö por dük i contrać d'assiguraziuns. La ZC ves recorda che le dovëi de desdita é gnu tut jö por la responsabilité zivila dl auto ("rc auto"), mo vel tres ciamò por d'atri contrać, sciöche le medefüch, la maratia, l'inzidënt, la responsabilité zivila dl capofamilia, la sconanza legala, y i.i. De plü informaziuns sciöche lëtres d'ejempl por desdì ciafëise chilò www.verbraucherzentrale.it.

Telecom Italia: la tassa de coliamënt toma demez, la tassa de basa vëgn alzada de 1 n euro y la tarifa de basa é dui iadi tan alta

Al 1. de novëmber gnaràl alzè la tarifa mensila di utënç cun n contrat de basa de Telecom Italia da 17,54 euro a 18,54 euro al mëis. Al gnarà tut demez la tassa de coliamënt de 5,04 zentejimi, mo la tarifa de basa passarà da 5,04 zentejimi al menüt a 10 zentejimi al menüt por les telefonades nazionales. A chësta moda sarà i cosc do dal pröm menüt de conversaziun telefonica dui iadi tan alc.

N stlaf porchël por dük chi utënç, sovënz nen vara de utënç plü vedli, che fej püces telefonades y n'à nia na conesciun a internet. Bele dan dal aumënt è la tarifa de basa chëra che fajô fora le plü.

Le consumadù po dagnora se informè sön les ofertes sön le marcé por se stravardè dai aumënç y mudé operadù canche i cosc va sö demassa. Metede averda! Sce ara va ne stede a mëte massa averda al marketing mo informesse naôta sön cí che le marcé pîta y fajede indortöra i cunç zënza se desmentié che n ann à 12 mëisc.

Pro les sëntes dla ZC él a desposiziun nüsc consulënç y nostes consulëntes dles telecomunicaziun por

analisé debann les ofertes plü vantajoses y d'ater material informatif che é incé söl sit: www.centroconsumatori.it.

Strom y gas: prisc plü alć dal 1. d'otober

Les families dl Südtirol paia 200 euro deplü co la mesaria europeica

I prisc preodus por le trimester otober – dezember dal'Autorité por l'energia eletrica y le gas s'alza: +5,4% por le gas y +1,7% por l'energia eletrica. Por na familia mesana dl Südtirol ô chësc dì paié por le strom y le gas zirca 70 euro implü al ann. Aladô dles calcolaziun dl portal da paridlé www.facile.it, paia les families talianes cina 200 euro deplü, respet ala mesaria dles tarifes païades tl'Europa.

Che che chir na miù oferta söl "marcé lëde", po porvè da adorè le "Trovaofferte" a desposiziun söl sit dl'Autorité por l'energia eletrica y le gas www.autorita.energia.it. Les ofertes a confront é chères dles impreses che à fat para volontariamënter al program de confront. L'iscriziun n'é nia obligatoria: por chësta rajun podéssel ester söl marcé propostes de d'atres impreses, che n'é nia tl Trova-offerte y che podess ester incé miù marcé.

Metede averda: n'oferta n'é mai ma "la miù marcé", incé sce le rapresentant fajarà daldöt por se baié söl. La ZC é a desposiziun por confrontè les ofertes desvalies.

Can àn pa le dërt da ciafè na detraziun dala cuta sce an cumpra n garage?

Tratan la consulenza tl ciamp di imobii pro la ZC sozédel sovënz che nüsc utënç damanes sce ara va da trà jö dala cuta i cosc da fà n garage. La detraziun Irpef dl 50% speta incé sce al vëgn cumprè n garage che alda pro n'abitaziun, mo ma sce al é nü y ma en referimënt ai cosc de realisaziun.

Mo an mëss tignì cunt de n valgûgn aspec:

- 1. le paiamënt mëss gnì fat tres paiamënt bancar, cun indicaziun dla lege, dl benefiziar dla detraziun y dla dita de costruziun dl garage;
- 2. atestaziun di cosc da pert dla dita de costruziun.

An po s'anuzé dla detraziun dl 50% incé tl caje de intervënç de restrotoraziun o manutenziun straordinara dl garage y post da lascè l'auto, mo al mëss aldi laprò bele dan le scomenciamënt di laûrs. La detraziun dl 50% vëgn aplicada ales spëises sostignides cina ai 31 de dezember dl 2014. Di 2015 s'arbassarà la detraziun al 40% y dl 2016 saràra indô dl 36%.

De plü informaziuns é da ciafè pro la dot. Daniela Magi y la dot. Margaret Brugger tla ZCS (Tel 0471-975597) o sön www.verbraucherzentrale.it.

Tliënç dl'energia che ne paia nia: assoziaziuns di consumadus critiches devers le regolamënt nü

I ultimi daç lascià alsavëi dal'Autorité dl'energia eletrica y sorvisc idrich integrè (AEEGSI), é tlers por cí

reverda i tliénć che ne paia nia: ci che pësa deplü sön les somes di paiaménć tardis n'é nia les utënzes de ciasa mo chères comerziales, de pices impreses y énć locai. Les Assoziaziuns di Consumadus lascia alsavëi che ares n'é nia a öna cun na regolamentaziun massa complicada dl'Autorité por l'energia eletrica, le gas y le sistem idrich integrè y se damana deperpo provediménć plü tlers y scëmpli. Les Assoziaziuns di Consumadus considrëia la proposta dl'Autorité da cherié na "banca dac de che che ne paia nia" na cossa particolarmënter prigorosa y critica, che riscia da portè pro a destorjuns pesoçes te n setur che é bele problematich. La mosöra é massa pesoçia, nia da azetè, ajache la soma n'é nia alta y chësc reverda ma les aziëndes, che se dà bele da tëmp jö cun operaziuns de recuperada y cartolarisaziun (zesciun/venüda) di credic.

Vacanzes: tëmp de arobades te ciasa

La Zentrala di Consumadus dà consëis sön co se sconè dai leri

Le tëmp dles vacanzes é incé la sajun alta por i leri. Mo sce an mët averda vara da tignì fora tröpes arobades: no lascede i üsc de sorà y les finestres mez-davertes, no ascognede les tles defora, dijedi dagnora ai vijins che i sëis demez, y i.i. Les somes investides te mosöres de prevenziun é dagnora scioldi spenüs sciöche al alda, che po incé gnì traç jö dales cutes.

Sce i ti ćiarëis n pü' plü avisa a osta ciasa sëise magari bugn da ciafè fora olache ara sceca. Por ejëmpl: saradöres standard, ancoraji a mür debli, puntì nia renforzà, finestres de cianoa zënza saradöres implü y i.i....

Cun mosöres adatades de prevenziun vara da tó y jì impara. L'investimënt po incé gnì trat jö pro la detlaraziu anuala dl davagn (IRPEF). Les mosöres adotades cina la fin dl ann po gnì trates jö dl 50% (cun IVA laprò); la soma mëss gnì trata jö te cuotes anfat te 10 agn. Por le 2015 va la detraziun jö al 40%, y dal 2016 saràra dl 36%. Por deplü informaziuns: www.centroconsumatori.it.